

17 Δεκεμβρίου 2021

«Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες στον Βόλο» - Ενα λεύκωμα γεμάτο ιστορική μνήμη

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά
θέματα](#)

ΒΟΛΟΣ. «Το καράβι ξεφόρτωσε μερικές εκατοντάδες ταλαίπωρους στο λιμάνι! Πολλοί από αυτούς δεν ήξεραν γρι ελληνικά, άλλοι μιλούσαν μια παράξενη λαλιά που κάτι θύμιζε αλλά δεν την καταλάβαιναν. Άντρες, γυναίκες, παιδιά και πολλοί ηλικιωμένοι με μπόγους στα χέρια και την απελπισία τα μάτια, προσπαθούσαν να καταλάβουν πού είναι αυτό που τους είπαν για μητέρα πατρίδα. Στοιβιάστηκαν στον άρον σε πρόχειρες σκηνές κοντά στο Δημοτικό Θέατρο. Το περιβάλλον ουδέτερο ως εχθρικό. Δύσκολο να τους καταλάβουν και πιο δύσκολο να συνεννοηθούν. Στη σειρά για ένα πιάτο φαγητό. Αργότερα άρχισαν οι πρώτες ξύλινες παράγκες πάνω από την Αναλήψεως, μέσα σε χωράφια με ελιές και δημιουργείται η γνωστή συνοικία «παράγκες». Άλλους τους εγκατέστησαν και έφτιαξαν ολόκληρα χωριά στην περιοχή Αλμυρού, πιο λίγους στο Βελεστίνο και μερικούς στην Αγριά...»

Με ένα ολιγόλογο ατμοσφαιρικό σημείωμα στην εισαγωγή της έκδοσης, ο πρόεδρος του Συλλόγου Καππαδοκών Μαγνησίας, Πρ. Χριστοφορίδης, χαιρετίζει το λεύκωμα «Μνήμες προσφύγων - Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες στον Βόλο», που μόλις

κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις Βόλος η Διεύθυνση Αρχείων Μουσείων και Βιβλιοθηκών ΔΟΕΠΑΠ-ΔΗΠΕΘΕ Δήμου Βόλου.

Έτσι όπως ο χρόνος οδεύει στον αιώνα από το δραματικό τέλος της μικρασιατικής εκστρατείας, η τοπική Αρχή του θεσσαλικού λιμανιού, που δέχθηκε περί τους δώδεκα χιλιάδες ανθρώπους, ξεριζωμένους από τα πατρογονικά τους στην άλλη πλευρά του Αιγαίου, φρεσκάρει την... ιστορική μνήμη με τούτη την εξαιρετική συλλογή πληροφοριών και φωτογραφικών ντοκουμέντων, την οποία στήριξε οικονομικά το υπουργείο Πολιτισμού και επιμελήθηκε η επικεφαλής της Διεύθυνσης Αρχείων, Αίγλη Δημόγλου.

Πρόκειται για μία προσεγμένη έκδοση, που «φιλοξενεί» πολύτιμο υλικό, το οποίο πρόσφεραν ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μικρασιατών Νέας Ιωνίας νομού Μαγνησίας «Το Εγγλεζονήσι», η Πολιτιστική Εστία Μικρασιατών Νέας Ιωνίας «ΙΩΝΕΣ» και ο Σύλλογος Καππαδοκών Μαγνησίας.

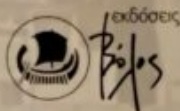
«Στον Βόλο εγκαταστάθηκαν συνολικά 11.945 πρόσφυγες. Το Δημοτικό Συμβούλιο σε συζήτησή του (συνεδρίαση 27.10.1922) για τον αριθμό των προσφύγων που μπορεί να φιλοξενήσει η πόλη, αποφαινεται ότι μπορεί έως 6.000 με βάση τον γενικό πληθυσμό, που τότε υπολογιζόταν σε 30.000 με 35.000» αναφέρεται στην έκδοση, ενώ σημειώνεται πως εδώ (όπως άλλωστε, σε όλα τα ελληνικά λιμάνια, όπου ξεφορτώθηκαν) «οι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν σε επιταγμένες αποθήκες

και δημόσια κτήρια. Στη συνέχεια οι μισοί περίπου (6.000) κατοίκησαν στον νεοσύστατο συνοικισμό της Ν. Ιωνίας, στη θέση Ξηρόκαμπος ενώ άλλο μεγάλο μέρος τους δημιούργησε έναν οικιστικό πυρήνα, εκατέρωθεν της οδού Ιωλκού».

Μνήμες προσφύγων

Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες στο Βόλο

Σύμφωνα, δε, με τις εξαιρετικά ενδιαφέρουσες πληροφορίες, που περιλαμβάνει το λεύκωμα, ο περίφημος προσφυγικός συνοικισμός της Νέας Ιωνίας Βόλου

κατασκευάστηκε από το 1923 έως το 1938 με διαφορετικούς τύπους οικημάτων, τα τετράγωνα (μονοκάμαρες κατοικίες, όπου στεγάστηκαν 776 οικογένειες), τα τσιμεντένια (με δύο κάμαρες, όπου στεγάστηκαν 356 οικογένειες), τα «τζαμαλιώτικα» (εκ της καπναποθήκης Τζαμαλή - στέγασαν 104 οικογένειες), τα «γερμανικά», επειδή χρηματοδοτήθηκαν από γερμανικές αποζημιώσεις (λυόμενες ξύλινες κατοικίες, που φιλοξένησαν 323 οικογένειες), τα πέτρινα (τα καλύτερα του συνοικισμού - με δύο δωμάτια και χολ - στέγασαν 300 οικογένειες) και τα «καρταλείικα», επειδή χτίστηκαν επί δημαρχίας Καρτάλη (στέγασαν 152 οικογένειες).

Για δε τον συνοικισμό της Ιωλκού, σύμφωνα με το πληροφοριακό υλικό της έκδοσης, το καλοκαίρι του 1921, πριν τον εκπατρισμό των Μικρασιατών, ένα αγγλικό ατμόπλοιο αποβίβασε στο λιμάνι του Βόλου 3.500 πρόσφυγες, τουρκικές και κερκασιανές οικογένειες από τη Νικομήδεια. Οι περισσότεροι ήταν γυναικόπαιδα. Λίγες μέρες μετά, έδεσαν στο θεσσαλικό λιμάνι ένα γαλλικό πλοίο με 2.000 πρόσφυγες και ένα άλλο με το όνομα «Ευάγγελος» με περίπου 1.800 από τη Γιάλοβα. Αυτοί οι άνθρωποι έγιναν η «μαγιά» του προσφυγικού συνοικισμού της Ιωλκού.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Αριθ. 8601

ΓΡΑΦΕΙΟΝ *Βοσόν*

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ

Κατετέθησαν σήμερα παρὰ τοῦ ὀφειλέτου πρόσφυγος

Κυριακὸς Σάαχ. Σαμπυίδου

(ἀριθμὸς ἀτομικοῦ βιβλιαρίου 494), κατοίκου *Ἐπρωιάμων*

Στρατὴς 52 σωμα *3* ^{προσωπικῶν} τίτλων ὁμολογιῶν

«δανείου 8% δικαιούχων ἀνταλλαξιμῶν» ὑπ' ἀριθ. 132640 41, 42

Ἄρ. Σουσιμ. 2/1/28 μετὰ *3* χιλιοδράχμων μερίδιων

ἀντιπροσωπευόντων ὁμολογίας συνολικῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας

Σουὶ χυμίδων δραχμῶν, ὡς ἐγγύησις διὰ

τὴν πληρωμὴν 8 τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων ἀπὸ *11/10/28*

μέχρις *10/10/1929* ἀνερχομένων εἰς £ *7 320/000*

τοῦ πρὸς τὴν Ε.Α.Π. χρέους τοῦ ὡς ἄνω πρόσφυγος προ-

εσπομένου ἐκ *ἑπὶ ἀγορᾶ σιμύριμα*

τόκοι τῶν κατατεθεισῶν ὁμολογιῶν καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν

ἀποσβενησμένων δὲ εἰσπράττωνται παρὰ τῆς Ε.Α.Π. καὶ

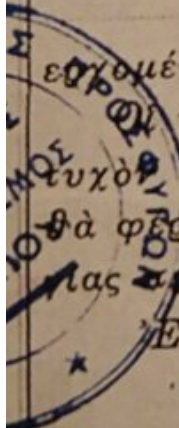
θὰ φέρωνται εἰς πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ τοῦ καταθέσαντος τὰς ὁμο-

λογίας πρόσφυγος.

Ἐν *Βοσόν* τῇ *11* Ὀκτωβρίου 192*8*

Ὁ Προϊστάμενος τοῦ Γραφείου

Ὁ Λογιστὴς

Παιδιά με τρομαγμένα βλέμματα, γυναίκες που κοιτούν με καχυποψία τον φακό και άνδρες με συγκρατημένο χαμόγελο. Επειδή γλύτωσαν τη σφαγή, αλλά ήρθαν στο άγνωστο. Άνθρωποι πολλοί σε φωτογραφίες κιτριμισμένες και έντυπα φθαρμένα από τον χρόνο, οικογενειακά βιβλιάρια προσφύγων, αποδείξεις της Επιτροπής Αποκατάστασης, χρεωστικά δελτάρια... Ένας ολόκληρος κόσμος είναι εδώ, μέσα στην έκδοση, και συντηρεί το ακριβό ιστορικό αρχείο του πληθυσμού, που ήρθε για να μείνει, να δουλέψει, να προκόψει, να ανοίξει δρόμους δημιουργίας.

Ογδόντα πέντε σελίδες γεμάτες πολύτιμη ιστορική μνήμη από τη Διεύθυνση

Αρχείων Μουσείων και Βιβλιοθηκών. Ένα θαυμάσιο δώρο για τις γιορτές στην προσιτή τιμή των 10 ευρώ. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στα τηλέφωνα 2421029878, 2421039644 και στο museum.volos@gmail.com.

Πηγή: ekirikas.com